

Nr 122.

Av herr **Smedh m. fl.**, om ökat anslag till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.

Under det nyss tilländagångna året har verksamheten å alkoholistanstalterna i vårt land varit mera omfattande än någonsin tidigare. Sammanlagt ha nämligen under år 1935 å sådana anstalter intagits 810 vårdbehövande, vilket i förhållande till antalet under år 1934, eller 668, betecknar en stegring med icke mindre än 142 eller mer än 20 procent. Den snabba utvecklingen på detta område framgår kanske tydligast genom hänvisning till det förhållandet att antalet intagningar så sent som under år 1932 för första gången översteg 500 — det var nämnda år närmare bestämt 508 — vilket antal sålunda redan tre år senare har ökat med 60 procent.

Flertalet av de för denna vård tillgängliga vårdplatserna är till finnandes å icke statliga anstalter. Vid årsskiftet 1935/36 fördelade sig nämligen anstaltsplatserna på sätt, som framgår av följande tablå, vilken även anger fördelningen av antalet intagningar under år 1935 å de olika kategorierna av anstalter.

	Antal vård- platser ^{31/12} 1935	Antal intag- ningar under år 1935
Statsanstalter	185	245
Erkända anstalter	327	442
Enskilda statsunderstödda anstalter	75	123
Samtliga anstalter	587	810

Statsanstalternas verksamhet omfattar sålunda endast omkring 30 procent av hela den anstaltsverksamhet, som numera bedrives av den organiserade alkoholistvården. Under år 1935 ha tillkommit 37 nya vårdplatser, varav 35 på erkända anstalter och 2 på enskilda.

På grund av den starka tillströmningen till anstalterna under år 1935 ha belägningsförhållandena åter blivit prekära, såsom belyses av följande tablå:

	Antal in- skrivna d. ^{31/12} 1935	Överbeläggning, d. v. s. antal inskrivna utöver tillgängliga vårdplatser
Statsanstalter	332	147
Erkända anstalter	481	154
Enskilda anstalter	80	5
Samtliga anstalter	893	306

Antalet inskrivna på alkoholistanstalterna vid årsskiftet var sålunda mer än 300 större än antalet tillgängliga vårdplatser. Åtskilliga av dessa mer än 300 vårdbehövande voro vid denna tidpunkt visserligen icke längre kvar på anstalterna utan voro i egenskap av försökspermitterade återbördade till sina hemorter. I betydande omfattning ägde emellertid även en faktisk överbeläggning rum, såsom framgår av följande sammanställning, vilken avser de sex s. k. öppna allmänna anstalterna för män, d. v. s. Venngarn och de erkända anstalterna för manliga alkoholister:

	Antal vård- platser	Antal in- skrivna 31/12 1935	Antal när- varande 31/12 1935	Antal lediga platser	Överbeläggning av inskrivna närva- rande
De 6 öppna allmänna anstalterna för män	431	681	459	—	250 28

Trots de utvidgningar, som ägt rum under de senare åren och varigenom vårdplatsantalet å dessa anstalter ökat från 204 vid slutet av år 1930 eller till mer än det dubbla, äro anstalternas vårdmöjligheter tagna i anspråk till sista plats och även därutöver, i det att en ganska avsevärd överbeläggning förefanns vid årsskiftet. Detta förhållande har på sina håll haft till följd, att vårdbehövande icke kunnat beredas vård, enär ledig plats icke funnits. Det ligger i sakens natur, att om ett sådant tillstånd tillåtes fortvara under någon tid, det måste medföra svårigheter för nykterhetsnämnderna att fullgöra de uppgifter, som alkoholistlagstiftningen ålägger dem att handhava. Intet talar emellertid för att tillströmningen till alkoholistanstalterna kommer att försvagas; det sista årets siffror häntyda ju tvärtom på motsatsen.

De anförda siffrorna giva vid handen, att anstaltsvården för alkoholister till väsentlig del fullgöres av icke statliga anstalter samt att antalet tillgängliga vårdplatser numera är otillräckligt. Det är obestridligt, att kostnaderna för statsverket äro mindre om vårdbehovet tillgodoses på detta sätt än genom statliga anstalter. Med hänsyn härtill bör det ligga i statens intresse att uppmuntra tillkomsten av nya vårdplatser å icke statliga anstalter.

Av punkt 52, femte huvudtiteln, i statsverkspropositionen framgår, att uppsiktsmyndigheten över alkoholistvården, socialstyrelsen, hemställt om 60 000 kronor till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter. Av detta belopp skulle 40 000 kronor erfordras för anordnande av 20 nya vårdplatser å Västkusthemmet, medan 20 000 kronor avsågos för att möjliggöra nya vårdplatser på andra anstalter. Departementschefen upptog emellertid endast den första posten, medan han beträffande den andra uttalade att »tillräckliga skäl icke föreligga att beräkna särskilda medel för mötande av nya vårdbehov».

Enligt vad som blivit upplyst föreligger nu en framställning från en allmän alkoholistanstalt, nämligen hemmet Älvgården, om bidrag å 20 000 kronor för anordnande av 10 nya vårdplatser, vilken är föremål för Kungl.

Maj:ts prövning. Om denna ansökan bifalles, skulle tillgängliga reservationer under anslaget härmed uttömmas och sålunda, med Kungl. Maj:ts förslag rörande detta anslag för nästa budgetår, icke finnas någon möjlighet under halvtannat år framåt att få till stånd nya vårdplatser på icke statliga anstalter utöver de nu nämnda. I betraktande av ovanstående data synes detta icke vara lämpligt.

Vid övervägande av detta spörsmål bör slutligen uppmärksammas, att förslag torde vara att vänta rörande alkoholistvården, vilka medföra ökade krav på detta anstaltssystem, nämligen förslaget om minskad användning av förvandlingsstraffet, vars förverkligande kan antagas skola få till följd, att tvångsinternering av återfallsfyllerister kommer till stånd i större omfattning än hittills.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa,

att anslaget till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter under budgetåret 1936/37 upptages till 60 000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1936.

Ejnar Lindbärg.

Ivar Englund.

*Herman Smedh.
Em. Bjurström.*